

MARTS 2024

Haderslev Kommune

Studietur Island

Opsamling fra kultur- og fritidsudvalgets studie- og inspirationstur.

Formålet med Kultur- og Fritidsudvalgets studietur til Island

Formålet med studieturen er at få inspiration fra "Den Islandske Model", herunder om elementer fra modellen med fordel kan indføres i Haderslev Kommune. Derfor skal udvalget opleve implementering af modellen både i Reykjavik og i et mindre lokalsamfund, Ölfuss.

Reykjavik Universet har fulgt implementeringen af "Den Islandske Model" for at få viden om dens resultater, og er derfor i besiddelse af en lang række nøgletal og data, som deles med udvalget. Overordnet vil udvalget også kunne finde viden om, hvordan Island arbejder med mindre lokalsamfund, herunder hvordan man engagerer de unge i foreningslivet og øvrige aktiviteter. Dette kan inspirere til udvalgets fortsatte arbejde med vækst og velfærdsstrategien, hvor vi er aktive med hjerte og vilje, og med en fælles historie om et stort lokalt engagement i foreningsliv, erhvervsliv og turisme.

Desuden vil det være til inspiration for Kultur- og Fritidsudvalget at besøge en forening, som arbejder med "Den Islandske Model" og en forening, som har stor bevågenhed på talentudvikling af de unge, hvor der kan drages paralleller til udviklingen med talent i Haderslev Kommune. Også viden om, hvordan den vilde natur kan bidrage ind i en hurtigt voksende outdoor-turisme, og kan dermed drage paralleller til Haderslev Kommunes visioner for bl.a. LIV PÅ HAVNEN, LIV I DET GRØNNE og LIV I DET BLÅ, herunder udvikling af bl.a. fjorden, Hærvejen og Camino Haderslev Næs.

Fokusområderne for studiebesøget er:

- Implementeringen og resultater af "Den Islandske Model" på kommune- og foreningsniveau
- Kultur, idræt og fritidens betydning for at skabe attraktive bosætningsområder for befolkningen, herunder hvordan kultur og idræt kan være med til at skabe sammenhængskraft og identitet på tværs af land og by?
- Arbejdet med bredde og eliteidræt
- Natur og kultur som styrkepositioner i en vækst dagsorden – også for mindre byer
- Inspiration til arbejdet med Liv i Haderslev Kommune og ny

Deltagerliste

Kultur- og Fritidsudvalget

- Kjeld Thrane (C)
- Preben Holmberg (V)
- Inga Lykke (V)
- Thomas Fredsted (V)
- Kim Kabelka (A)
- Alex Bødiker (A)
- Bo M. Rasmussen (A)

Øvrige deltagere

- Direktør Børn og Kultur, Charlotte Veilskov
- Chef for Kultur- og Fritid, Christian Haugk
- Kultur- og Fritidskoordinator, Sofie Bundgaard Stenberg

Budget

• Buskørsel Kolding-København Lufthavn tur/retur	10.328
• Fly + hotel	63.512
• Transfer Island dag 1 & 2	4.000
• Buskørsel Island dag 2 & 3	19.980
• Diverse/forplejning	15.000
• Gaver til værter og oplægsholdere	6.400
• I alt	119.220

Program for studieturen

Onsdag d. 13. marts

Præsentation af Den Islandske model v. Planet Youth Conference i Reykjavik

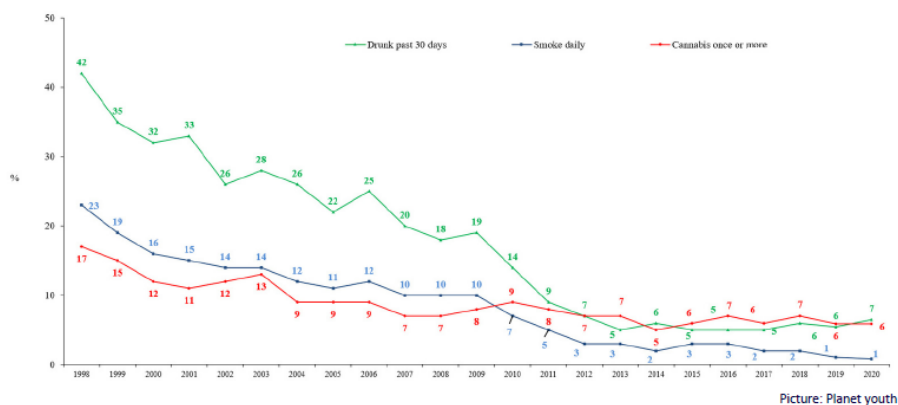
Vi fik bl.a. en gennemgang af følgende emner, som understøtter arbejdet med "Den Islandske Model", samt to besøg på forskellige institutioner udenfor Reykjavik.

Konferencedagen cirklede om følgende emner:

- Idrættens struktur i Island: opbyggelsen og talentfokus.
- Arbejde i sportsklubberne i praksis.
- En repræsentant fra en forældreforening. Inddragelse af forældre i arbejdet med børn & unge.
- Kommunernes arbejde i praksis: Herunder datahåndtering og forebyggelsesarbejdet med børn og unge, som Island er kendt for.
- Ungdomscenterrepræsentant: Vi hilste på en lokal ungdomsrepræsentant og hørte om arbejdet med de unge i de små forstæder.
- Ungdommens stemme: Samarbejdet omkring de unge af landets ungdomsforeningen SAMFÉS.

Based on the Icelandic Prevention Model

From highest to lowest in substance use – 15/16 year old students

Heimill og skóli
Landssamtök foreldra

Children's well-being and
prosperity is
joint project
of the home and school

Hvad tager udvalget med hjem og overvejer at arbejde videre på?

- Stolthed og struktur er grundelementer i opbyggelsen af Den Islandske Model
- Det styrkede samarbejde på tværs af institutioner, skoler, fritidstilbud og forældre understøtter forebyggelsen, og gør at der hurtigt kan gribes ind, hvis unge mistrives.
- Synligt og nærværende politi giver tryghed.
- Gode rollemodeller viser vejen for børn og unge.
- Arbejdet med at forhindre afhængighed er en kamp, som skal prioriteres hvert eneste år. Én afhængighed erstattes bare af en anden: "Det arbejde, vi laver i dag, sikrer dagen i morgen".
- Forældrenes rolle er altafgørende for trivsel for børn/unge.
- Det er vigtigt at unge aktiveres gennem eks. sport, musik, kunst, kultur mv. Man skal ville de unge.
- At et helt samfund er lykkedes i at vende en meget svær situation til det positive.

Torsdag d. 14. marts

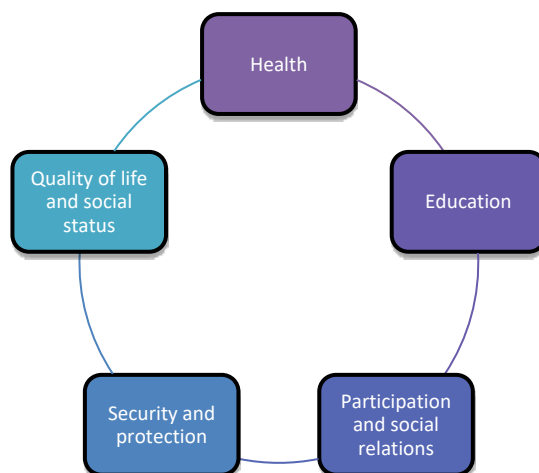
Besøg på Reykjavik Universitet

Præsentation af arbejdet med "Den Islandske Model" af lektor Ragný Þóra Guðjohnsen, fra Reykjavik Universitet, som underviser på Det Pædagogiske Fakultet og Mangfoldighed, og faglig leder af den islandske ungdomsundersøgelse, samt oplæg af Hans Haraldsson, som er forskningsdatabaseleder indenfor Icelandic Youth Study og Kolbrún Pálsdóttir, dekan for School of Education.

Vi fik nøgletal og data fra Universitetet, og information om:

- Stigende forbrug indenfor tobak og energidrik, samt mere vold opleves blandt de unge.
- Udfordringen i at nå unge, når de oplever ensomhed og stort forbrug af sociale medier.
- Synlighed på de databeregninger der er lavet, ud fra dengang man greb ind i alkoholkulturen, for 20 år siden.

Modellen for integrering af forskellige services for at understøtte barnet/den unge:
(Uddrag fra PowerPoint fra Reykjavik Universitet)

Prosperity act no. 86/2021 Integration of services in the interest of children's prosperity

- Child's prosperity needs to be promoted by creating good conditions for physical, mental, intellectual, moral and social development and health
- Evidence-based prosperity services provided to all children and/or parents
 - Basic to multilevel services
 - By the government or municipalities
- Monitor the welfare/prosperity of children and parents and evaluate the need for services

Kultur og Fritidsudvalget med lektor Ragný Þóra Guðjohnsen og forskningsdatabaseleder, Hans Haraldsson.

Besøg i Reykjavík Citys Institut for Kultur & Sport med Adda Rúna Valdimarsdóttir, Head of Cultural Office.

Reykjavík Citys Institut for Kultur & Sport arbejder for at forbedre livskvaliteten i byen gennem drift af kulturinstitutioner, sportsfaciliteter og støtte græsrodderne på kunstscenen, sport og børnekultur. Heraf viden om, hvordan afdelingen arbejder med forebyggelse i det daglige i arbejdet med børn og unge. De politiske udfordringer med "Den Islandske Model" samt organisering af arbejdet med foreningerne.

Vi hilste på tre politikere fra Byrådet i Reykjavík, samt formand for Reykjavíks Culture and Leisure afdeling. De italesatte vigtigheden af et samfund, som støtter op om udviklingen af barnet. Heraf at barnet oplæres og uddannes af professionelle i sin fritidsaktivitet, om det er kunstner, musiker, sportsatlet eller andet. Vigtigheden af, at man vælger barnet til og understøtter dets muligheder gennem fællesskaber og professionalisme.

Hvad tager udvalget med hjem og overvejer at arbejde videre med?

- Arbejdet med "Den Islandske Model" skal nytænkes i en moderne tid, og at man ikke kan "hvile på laurbærrene" efter 20 år.
- Hvordan får man Den Islandske Model ind i en "version 2.0", hvor man får ny data omkring de nye samfundstendenser, vi oplever i verden?
- Kan vi sammensætte elementer af Islands forebyggelsesmodel sammen med vores egen forenings- og frivilligheds syn?
- Vigtigheden af samarbejde mellem hjemmet, skolen, fritidstilbud og sundhedssektoren, sådan at et barn/ung kan nås og hjælpes, hvis det oplever mistrivsel.
- Inspirationen i, at der skabes et talentudviklingsprogram, så mange børn og unge tidligt kan aktiveres gennem dette, og navigere i det.
- Vigtigheden af at kommunerne understøtter skolerne, sundhedsordningerne, fritidsaktiviteterne og forældrene i at arbejde sammen om det fælles bedste for børn og unge. Denne proces kan redde liv.
- Vi fik fortalt hvor meget arbejde en kunstner, som Björk, skaber til andre gennem sin performance, og deraf hvor vigtigt det er for Island.

Fredag d. 15. marts

Besøg i Ölfuss Kommune, byen Hveragerði. Introduktion til Bungubrekka Leisure Center.

Bungubrekka blev for nylig nomineret til Icelandic Education Award 2023 for professionalisme i fritidsaktiviteter, ambitiøs implementering af kvalitetsstandarder og formidling af deres arbejde i og uden for Hveragerði.

Vi lærte om Den Islandske Model og arbejdet med den i et mindre samfund. Så var der introduktion og debat om arbejdet med kulturlivet i Hveragerði, samt en introduktion til Hamar Sport Club, som er en multisportklub baseret i Hveragerði, der har succes med at aktivere børn og unge gennem fodbold, basketball, volleyball, svømning, badminton og gymnastik.

Kultur- og Fritidsudvalget med Ingimar Guðmundsson, Director of Leisure affairs, Sigríður Hjálmarsdóttir, Director of Culture affairs, Elfa Birkisdóttir, Head of Department of Education, Guðjóna Björk, Director of Hamar Sport Club.

Ingimar Guðmundsson, Director of Leisure affairs, præsenterede os for mål og kriterier for landets "leisure centers" med fokus på de 6-9 årige: [Hlutuverk_Fristundamidstodva_A2_english copy \(stjornarradid.is\)](https://stjornarradid.is/hlutuverk-fristundamidstodva-A2-english-copy)

Hvad tager udvalget med hjem og overvejer at arbejde videre med?

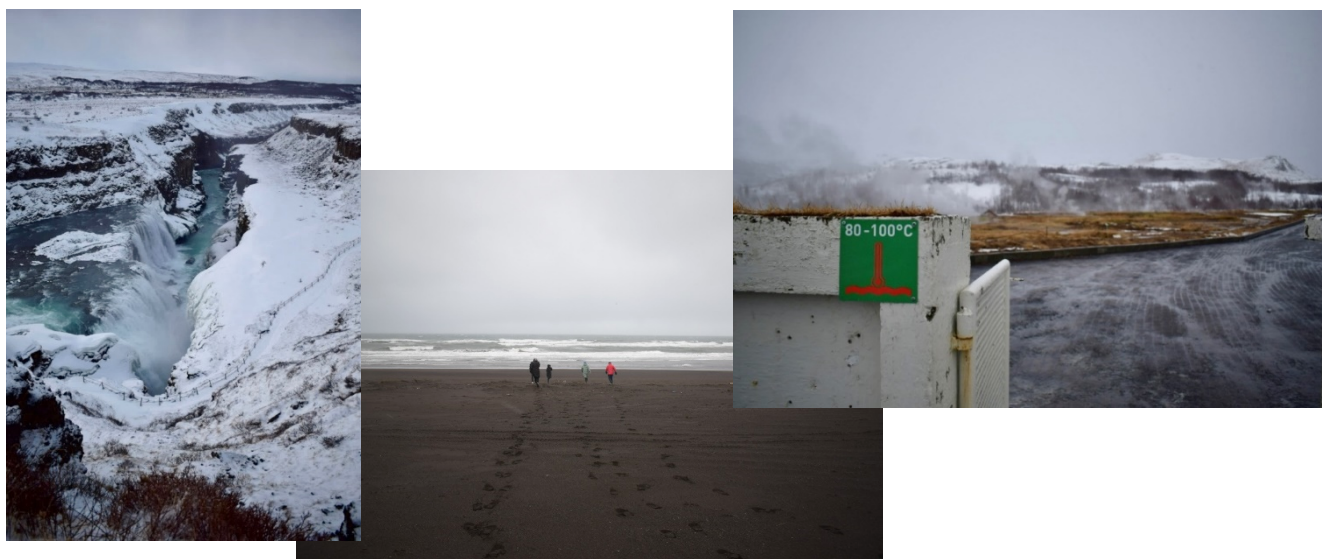
- Hvordan de arbejder med forebyggelsesmodellen i en mindre by, deraf kendskabet til alle børn og unge i byen,
- Et funktionsopdelt hus: Hvordan de kan bruge samme faciliteter i huset til både ungdomsklub, SFO, ældreklub og fritidsklub, og deraf fungerer huset som en slags lokalt kulturhus.
- At der hele tiden er voksent opsyn ved børnene.
- Opdelte aktiviteter, som barnet melder sig på ved ankomst. Derved er alle børnene i gang med aktiviteter, og ved konkret hvad de skal tage sig til i et bestemt tidsrum.

Lørdag d. 16. marts

På vej til lufthavnen besøgte udvalget Gullfoss og Geysir med bus

Naturområderne er meget besøgt af turister, og på de sidste 10 år er der sket en markant stigning i besøgende. På turen oplevede vi små samfund, som benytter de mange ressourcer, som naturen giver dem. Herunder materiale fra bjergsider til asfaltering på landeveje, varme fra geotermisk underlag til drivhuse - og et liv, som leves side om side med en kraftfuld natur.

Grundet pludselig opstået sygdom blev to møder desværre aflyst jævnføre programmet. Disse møder kunne have givet et større indblik i naturens styrkepositioner, samt hvordan Island bruger naturen i event- og turismestrategier.

Hvad tager udvalget med hjem og overvejer at arbejde videre med?

- Islands vilde naturoplevelser understøtter forståelsen for deres samfund.
- Den måde landet er underlagt de store geotermiske områder, vulkaner, vandfald, is og bjerge ses tydeligt i deres måde at bygge huse på og etablere sig. Man kan fornemme små lokalsamfund, som bygges op om den storslåede natur.
- Naturen er deres energikilde, deres turismegrundlag og grundlag for deres livsanskuelse.
- Det er de stedbundne værdier, herunder i særlig grad geografien mv. og dermed også kvaliteter - der definerer både muligheder og potentialer for en vækst- og turismedagsorden.
- Inspirationen i, at Haderslev uden sammenligning i øvrigt, via Kultur- og Fritidsudvalgets arbejde, har i gang sat projektet om Liv i Haderslev Kommune, hvor særligt liv i det grønne og liv i det blå spiller ind i mulighederne for at forløse et potentiale.

Studieturens mange overvejelser har medført at Kultur- og fritidsudvalget er i proces i forhold til at drøfte eventuelle prøvehandlinger affødt af de inspirationer udvalget har taget med hjem, ligesom udvalget er optaget af dialog med de mange interessenter i forbindelse med eventuelle prøvehandlinger

Haderslev
Kommune

Haderslev Kommune
Christian X's Vej 39
6100 Haderslev

www.haderslev.dk